

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 82 โรงเรียน ครูจำนวน 1,330 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. ออนไลน์. 2565)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,330 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่มด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน จากขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากรายตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

อำเภอที่ตั้งสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ครู	ครู
เมือง	575	131
ท่าใหม่	288	65
แก่งหางแมว	269	61
นายายอาม	198	45
รวม	1,330	302

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. ออนไลน์. 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) (Likert, 1993 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 121) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหาร โดยทฤษฎีระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 29 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 1.1 ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 10 ข้อ
- 1.2 ด้านกระบวนการ จำนวน 5 ข้อ
- 1.3 ด้านผลผลิต จำนวน 9 ข้อ
- 1.4 ด้านข้อมูลย้อนกลับ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 37 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 8 ข้อ
- 1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน จำนวน 5 ข้อ

1.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน	จำนวน 10 ข้อ
1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	จำนวน 9 ข้อ
1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน	จำนวน 5 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัด ในครั้งนี้เลือกเทคนิคการวัดเจตคติของตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Likert, 1993 : 247 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554 :121) ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับจากมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

3. สร้างข้อความเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ ตามการปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 29 ข้อความ และข้อความเกี่ยวกับงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 37 ข้อความ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง

4. นำข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อนแล้วจัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ นำแบบตรวจสอบความตรงของข้อความรายข้อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ลงความเห็นว่าคุณข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยให้ +1 คะแนนถ้าลงความเห็นว่าตรง ให้ 0 คะแนนถ้าลงความเห็นว่าไม่แน่ใจ และให้ -1 คะแนนถ้าลงความเห็นว่าไม่ตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน มาหาค่าเฉลี่ยรายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้น ไปแล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถามการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบ ได้ข้อความที่ใช้สอบถามการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ

จำนวน 29 ข้อ และได้ข้อความที่ใช้สอบถาม เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนจำนวน 37 ข้อ

5. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษา โดยใช้ทฤษฎีระบบ ตามการปฏิบัติของสถานศึกษา และการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โดยจัดเรียงข้อความหรือข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อความที่ใช้สอบถามการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบตามการปฏิบัติของสถานศึกษา จำนวน 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.38 ถึง 0.94 และได้ข้อความที่ใช้สอบถาม การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 37 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.94

6. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 5 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษา โดยใช้ทฤษฎีระบบ และการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามการปฏิบัติของสถานศึกษา โดยจัดเรียงข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ครั้งแรก จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ เท่ากับ 0.93 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ และการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 101)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ หรือ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปฏิบัติมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ หรือ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ หรือ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ หรือ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ หรือ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปฏิบัติน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามการปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากันตบุรี เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 121)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.80 - 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.40 - 0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.20 - 0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.01 - 0.19 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) ใช้ในการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ใช้ในการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ และการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและเนื้อหาที่วัด (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้ในการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ
2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกข้อความรายข้อ
3. สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งฉบับ

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

1. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ใช้สำหรับทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน